

Repositó rio ISCTE-IUL

Депоновано

Repositó rio ISCTE-IUL

27.03.2019

Депонована верс я:

П слядрук

Статус рецензування вкладеного файлу:

Рецензовано

Посилання на опубл ковану

статтю: Moro, S., Cortez, P. & Rita, P. (2014). П дх д на основ даних для прогнозування усп ху банк вського телемаркетингу. Системи п дтримки прийняття р шень. 62, 22-31

Додаткова нформац я на сайт видавництва:

10.1016/j.dss.2014.03.001

Заява видавця про авторськ права: це

рецензована верс я такої статт : Moro, S., Cortez, P. & Rita, P. (2014). П дх д на основ даних для прогнозування усп ху банк вського телемаркетингу. Системи п дтримки прийняття р шень. 62, 22-31, який опубл ковано в остаточному вигляд за адресою https://dx.doi.org/10.1016/j.dss.2014.03.001. Цю статтю можна використовувати в некомерц йних ц лях в дпов дно до Умов видавництва щодо самоарх вування.

Використовуйте пол ти

Creative Commons CC BY 4.0

Повний текст можна використовувати та/або в дтворювати та надавати трет м особам у будь-якому формат чи на будь-якому нос ї без попереднього дозволу чи оплати для особистих досл джень чи навчання, осв тн х чи некомерц йних ц лей, якщо що:

- зроблено повне б бл ограф чне посилання на першоджерело
- створено посилання на запис метаданих у Репозитар ї
- повний текст жодним чином не зм нено

Повний текст не можна продавати в будь-якому формат чи на нос ї без оф ц йного дозволу власник в авторських прав.

Керований даними п дх д для прогнозування Усп х банк вського телемаркетингу

Серх о Моро , Пауло Кортес ^b _{Пауло Р та а}

а ISCTE - Л сабонський ун верситетський нститут, 1649-026 Л сабон, Португал я bALGORITMI Research Centre, Univ. of Minho, 4800-058 Guimar aes, Португал я

Анотац я

Ми пропонуємо п дх д анал зу даних (DM) для прогнозування усп ху телемаркетингу заклики до продажу банк вських довгострокових вклад в. Було звернено до португальського роздр бного банку, з даними, з браними з 2008 по 2013 рр., таким чином включаючи вплив нещодавн х ф нансових соц альна криза. Ми проанал зували великий наб р з 150 функц й, пов'язаних з банк вським кл єнтом, продуктом та соц ально-економ чн ознаки. Було досл джено нап вавтоматичний виб р функц й фаза моделювання, виконана з даними до липня 2012 року, що дозволило щоб вибрати скорочений наб р з 22 функц й. Ми також пор вняли чотири модел DM: logistic регрес я, дерева р шень (DT), нейронна мережа (NN) опорна векторна машина. Використовуючи два показники, площа кривої робочої характеристики приймача (AUC) площ кумулятивної кривої LIFT (ALIFT), чотири модел були протестован на на етап оновлення, використовуючи найнов ш дан (п сля липня 2012 р.) рухом в кна схема. NN представила найкращ результати (AUC=0,8 ALIFT=0,7), дозволяючи охопити 79% передплатник в шляхом вибору наполовину кращих кл єнт в. Кр м того, було застосовано два методи вилучення знань: анал з чутливост та DT до модел NN виявив к лька ключових атрибут в (наприклад, ставку Euribor, напрямок дзв нок та досв д банк вського агента). Таке отримання знань п дтвердило отриману модель як над йну та ц нну для менеджер в телемаркетингових кампан й.

Ключов слова: банк вськ депозити, телемаркетинг, заощадження, класиф кац я, нейрон Мереж , виб р зм нних

1. Введення

Маркетингов кампан ї з продажу являють собою типову стратег ю розширення б знесу. н сть. Компан ї використовують прямий маркетинг, ор єнтуючись на сегменти кл єнт в зв'язавшись з ними для досягнення конкретної мети. Централ зац я в ддаленого доступу кл єнт в операц ї в контакт-центр полегшують оперативне керування кампан ями. Так центри дозволяють сп лкуватися з кл єнтами р зними каналами, телефон (стац онарний або моб льний) є одним з найпоширен ших. Ринокчерез контакт-центр називають телемаркетингом характеристика в ддаленост [16]. Контакти можна розд лити на вх дн та вих дний, залежно в д того, яка сторона н ц ювала контакт (кл єнт чи контакт центр), при цьому кожен випадок створює р зн проблеми (наприклад, вих дн дзв нки часто вважається б льш нав'язливим). Технолог ї дозволяють переосмислити маркетинг зосередившись на максим зац ї життєвої ц нност кл єнта через оц нку наявну нформац ю та показники кл єнт в, що дозволяє будувати довше та б льшт сн в дносини у в дпов дност з попитом б знесу [28]. Кр м того, це повинно бути п дкреслив, що стоїть завдання в дбору найкращого набору кл єнт в, тобто тих, що б льше мов рно п дписатися на продукт, вважається NP-складним у [31].

Системи п дтримки прийняття р шень (СППР) використовують нформац йн технолог ї для п дтримки в кове прийняття р шень. Є к лька п дпол в DSS, наприклад персональн та нтелектуальний DSS. Персональн СППР пов'язан з невеликими системами, як

В дпов дний автор. Електронна адреса: scmoro@gmail.com (С. Моро).

п дтримують р шення завдання одного менеджера, тод як нтелектуальн СППР використовують штучн методи розв дки для п дтримки р шень [1]. Ще одна пов'язана концепц я DSS це б знес-анал тика (BI), що є загальним терм ном, який включає нформац ю, технолог ї, так як сховища даних анал з даних (DM), для п дтримки прийняття р шень з використанням б знес-даних [32]. DM може в д гравати ключову роль в особистому житт та нтелектуальний DSS, що дозволяє нап вавтоматичне вилучення пояснень прогнозн знання з вих дних даних [34]. Зокрема, класиф кац я найпоширен шою задачею DM [10] метою є побудова модел , керованої даними який вивчає нев дому базову функц ю, яка в дображає к лька вх дних зм нних, як характеризують елемент (наприклад, кл єнта банку), з одним позначеним ц льовим результатом (наприклад, тип продажу банк вського депозиту: «провал»або «усп х»).

Існує к лька класиф кац йних моделей, таких як класична лог стична регрес я. sion (LR), дерева р шень (DT) нов тн нейронн мереж (NN).

опорн векторн машини (SVM) [13]. LR DT мають перевагу

ting модел , як , як правило, легко зрозум л людям, а також надають

хорош прогнози в класиф кац йних завданнях. NN SVM б льш гнучк (тобто н накладається апр орне обмеження) у пор внянн з класичним статистичним модиeling (наприклад, LR) або нав ть DT, представляючи можливост навчання, як вар юються в д в дл н йних до комплексних нел н йних в дображень. Завдяки так й гнучкост NN SVM мають тенденц ю давати точн прогнози, але отримати модел важко
бути зрозум лим людям. Однак ц модел «чорних ящик в»можна в дкрити за допомогою анал зу чутливост , який дозволяє вим ряти важлив сть вплив конкретного входу на вих дний в дгук модел [7]. При пор внянн

DT, NN SVM, к лька досл джень показали р зн класиф кац ї манси. Наприклад, SVM дав кращ результати в [6][8], пор внян NN

SVM були отриман в [5], тод як DT перевершує NN

SVM в [24]. Ц в дм нност в продуктивност п дкреслюють вплив контекст проблеми та надати вагому причину для перев рки к лькох метод в, коли звернення до проблеми перед вибором одного з них [9].

DSS ВІ застосовувалися в банк вськ й справ в багатьох сферах, таких як кредит
ц ноутворення [25]. Проте досл дження досить м зерн з точки зору конкретної територ ї
таргетування банк вських кл єнт в. Наприклад, [17] описав потенц йн корисн
н сть метод в DM у маркетингу в банк вському сектор Гонконгу, але
жодна фактична модель, керована даними, не тестувалася. Досл дження [19] дентиф кувало кл єнт в
для нац лювання на великий банк за допомогою псевдосоц альних мереж на основ в дносин
(грошов перекази м ж зац кавленими сторонами). Їхн й п дх д пропонує ц каве
альтернатива традиц йному використанню б знес-характеристик для моделювання.

У попередн й робот [23] ми досл джували керован даними модел для банку моделювання усп х телемаркетингу. Проте ми досягли хороших моделей лише за допомогою атрибути, як в дом лише п д час виконання виклику, наприклад тривал сть виклику. Таким чином, водночас надаючи ц каву нформац ю для кер вник в кампан й, так модел не можна використовувати для прогнозування. У тому, що т сн ше пов'язане з нашим ап
Proach, [15] проанал зував, як ЗМІ (наприклад, рад о телебачення) маркетинг кампан я може вплинути на куп влю нового банк вського продукту. Дан були з бран в д ранського банку, з загалом 22427 кл єнт в, пов'язаних з ш стьма м сячний пер од, з с чня по липень 2006 року, коли в ЗМІ тривала кампан я було проведено. Передбачалося, що вс кл єнти, як купили товар (7%) п д впливом маркетингової кампан ї. Історичн дан дозволили вилучення загалом 85 вх дних атрибут в, пов'язаних з останн м часом, частотою та монетарн особливост та в к кл єнта. Завдання на 6 нарну класиф кац ю було змодельований за допомогою алгоритму SVM, який був заповнений 26 атрибутами (п сля крок в дбору), використовуючи 2/3 випадково вибраних кл єнт в для навчання та

1/3 для тестування. Досягнута точн сть класиф кац ї склала 81% б льше анал з п дйому [3], така модель може вибрати 79% позитивних респондент в лише з 40% кл єнт в. Хоча ц результати ц кав , над йн перев рка не проводилася. Був лише один проб жний заїзд (трен нг/тестовий спл т). розглядається. Кр м того, такий випадковий розпод л не в дображає часовий вим р яких мала б сл дувати справжня система прогнозування, тобто використовуючи минул зразки адаптувати модель, щоб спрогнозувати майбутн контакти з кл єнтами.

У цьому документ ми пропонуємо персональну та нтелектуальну СППР, яка може автоматизувати швидко передбачити результат телефонної розмови про продаж довгострокових депозит в за допомогою а DM п дх д. Так СППР є ц нними для того, щоб допомогти кер вникам визначити пр оритети та п дб р наступних кл єнт в, з якими потр бно зв'язатися п д час банк вських маркетингових кампан й. Наприклад, за допомогою анал зу п двищення, який анал зує ймов рн сть усп ху залишає за менеджерами лише р шення про те, з якою к льк стю кл єнт в контактувати. Як насл док, час витрати на так кампан ї будуть скорочен .

Кр м того, зд йснюючи менше та б льш ефективн телефонн дзв нки, кл єнти п ддаються стресу та нав'язлив сть буде зменшена. Основн внески ц єї роботи:

- Ми зосереджуємось на розробц функц й, яка є ключовим аспектом DM [10], прозагальн соц альн та економ чн показники на додаток до складн ших
 щом сяця використовували атрибути кл єнта банку та продукту, у загальн й складност 150 проанал зованих
 особливост . На етап моделювання нап вавтоматичний процес (на основ
 н сть знань прямий метод) дозволили скоротити вих дний наб р до
 22 в дпов дн функц ї, як використовуються моделями DM.
- Ми анал зуємо останн й великий наб р даних (52944 записи) в д португальця банку. Дан були з бран з 2008 по 2013 роки, таким чином враховуючи насл дки св тової ф нансової кризи, п к якої припав на 2008 р к.
- Ми пор внюємо чотири модел DM (LR, DT, NN SVM) за допомогою реал стичного

Оц нка рухомих в кон два показники класиф кац ї. Ми також показуємо як найкраща модель (NN) може принести користь банк вському телемаркетинговому б знесу.

Стаття орган зована таким чином: у розд л 2 представлен банк вськ дан та DM п дх д; Розд л 3 описує проведен експерименти та анал зує отриман результати; нарешт , висновки зроблен в розд л 4.

2 Матер али та методи

2.1 Дан банк вського телемаркетингу

Це досл дження зосереджено на нац люванн за допомогою телемаркетингових телефонних дзв нк в для продажу довгострокових строков депозити. У межах кампан ї люди-агенти зд йснюють телефонн дзв нки список кл єнт в для продажу депозиту (вих дний) або, якщо тим часом кл єнт дзвонить контакт-центру з будь-якої ншої причини, йому пропонується передплатити депозит (вх дний). Таким чином, результатом є дв йковий невдалий або усп шний контакт.

У цьому досл дженн розглядаються реальн дан , з бран в д португальського роздр бного банку в д Травень 2008 – червень 2013, всього 52944 телефонних контакт в. Наб р даних є незбалансовано, оск льки лише 6557 (12,38%) запис в пов'язан з усп хами. для з метою оц нювання спочатку було виконано впорядкований розпод л часу, де записи були розд лен на навчальн (чотири роки) тестов дан (один р к). Тhe навчальн дан використовуються для вибору функц й моделей включають ус контакти виконано до червня 2012 року, всього 51651 екз. Використовуються дан тесту для вим рювання можливостей прогнозування вибраної керованої даними модел , включаючи останн 1293 контакти, з липня 2012 по червень 2013.

Кожен запис включав вих дну ц ль, результат контакту ({«невдача» «усп х

сеss"}) можливост введення кандидат в. До них належать атрибути телемаркетингу (наприклад, напрямок дзв нка), детал продукту (наприклад, пропонована процентна ставка) дан кл єнта формування (напр., в к). Ц записи збагачувалися соц ально-економ чними характеристики впливу (наприклад, р вень вар ац ї безроб ття), шляхом збору зовн шн х дан з статистичного веб-сайту центрального банку Португальської Республ ки 1. Об'єднання двох джерел даних призвело до великого набору потенц йно корисних даних функц ї з загалом 150 атрибутами, як детально розглядаються в розд л 2.4.

2.2 Модел анал зу даних

У ц й робот ми перев ряємо чотири модел DM б нарної класиф кац ї, реал зован в пакет rminer нструменту R [5]: лог стична регрес я (LR), дерева р шень (DT), нейронної мереж (NN) опорної векторної машини (SVM).

DT — це розгалужена структура, яка представляє наб р правил, що розр зняють значення в єрарх чн й форм [2]. Це представлення можна перевести в наб р правил ЯКЩО-ТОДІ, як легко зрозум ти людям.

¹ http://www.bportugal.pt/EstatisticasWeb/Default.aspx?Lang=en-GB

Багатошаровий персептрон є найпопулярн шою арх тектурою НМ [14]. Ми усиновлюємо багатошаровий персептрон з одним прихованим шаром з Н прихованих вузл в одним вих дний вузол. Г перпараметр Н задає складн сть навчання модел . А

NN з значенням Н = 0 екв валентна модел LR, тод як високе значення Н

дозволяє NN вивчати складн нел н йн зв'язки. Для заданого входу хк

стан і-го нейрона (si) обчислюється за формулою: si = f(wi,0 + j Pi wi,j × sj),

де Pi представляє наб р вузл в, що досягають вузла i; f – лог стична функц я;

wi,j позначає вагу зв'язку м ж вузлами j та i; s1 = xk,1,

..., sM = xk,M. Враховуючи, що використовується лог стична функц я, вих дний вузол автоматично створює оц нку ймов рност ([0, 1]). Остаточне р шення NN

залежить в д вибору початкових ваг. Як запропоновано в [13], щоб вир шити це
Проблема, пакет rminer використовує ансамбль Nr р зних навчених мереж

Класиф катор SVM [4] перетворює вх д х M прост р у високу м-розм рного простору ознак за допомогою нел н йного в дображення, яке залежить в д а ядро. Пот м SVM знаходить найкращу л н йну розд льну г перплощину, пов'язану до набору опорних векторних точок у простор ознак. Пакет rminer приймає популярне ядро Гауса [13], яке представляє менше параметр в, н ж нш ядра (наприклад, пол ном): $K(x, x) = \exp(-y | |x - x||^2)$, y > 0. мов рн сний вих д SVM задано [35]: $f(xi) = \int_{j=1}^{M} yj\alpha jK(xj, xi) + b$ $p(i) = 1/(1 + \exp(Af(xi) + B))$, де m к льк сть опорних вектор в, уі $\{-1, 1\}$ є виходом для $\{-1, 1\}$ в визначаються розв'язанням регуляризованого максимуму проблема ймов рност .

Перед адаптац єю моделей NN SVM вх дн дан спочатку стандартизуються до нульового середнього та одного стандартного в дхилення [13]. Для DT rminer приймає

параметри за замовчуванням пакета грагt R, який реал зує популярний

Алгоритм CART [2] Для навчання LR та NN rminer використовує ефективний

алгоритм BFGS [22] з с мейства метод в кваз ньютона, тод як SVM

навчається за допомогою посл довної м н мальної оптим зац ї (SMO) [26]. навчання

на можливост NN SVM впливає виб р їхн х г перпараметр в

(Н для NN; у С, параметр комплексного штрафу, для SVM). Для встановлення цих

значень, rminer використовує пошук по с тц та евристику [5].

Складн модел DM, так як NN SVM, часто забезпечують точне прогнозування вистави. Тим не менш, п двищена складн сть NN SVM робить ф нал модель на основ даних, яку важко зрозум ти людям. Щоб в дкрити ц чорн - коробкових моделей, є дв ц кав можливост , вилучення правил чутлив сть анал з тивност . Вилучення правил часто передбачає використання методу б лого ящика (наприклад, дерево р шень), щоб д знатися в дпов д чорної скриньки [29]. Анальна чутлив сть Процедура ysis працює шляхом анал зу в дпов дей модел на заданий вх д зм нюється через його домен [7]. Анал зуючи реакц ї чутливост , це так можна вим ряти релевантн сть вх дних даних середн й вплив певних вх дних даних в модел . Перше можна показати в зуально за допомогою важливост введення стовпчасту д аграму, а останню – за допомогою граф ка характеристики зм нного ефекту (VEC) крива. В дкриття чорної скриньки дозволяє пояснити, як модель робить р шень покращує прийняття моделей прогнозування доменом експерт в, як показано в [20].

2.3 Оц нювання

Клас може бути призначений з мов рн сного результату шляхом призначення порогу D, така що под я с ε стинною, якщо p(c|xk) > D. Робоча характеристика приймача

теристична (ROC) крива показує продуктивн сть двокласового класиф катора
д апазон можливих порогових (D) значень, будуючи одиницю м нус специф чн сть
(в сь х) проти чутливост (в сь у) [11]. Загальна точн сть задана
площа п д кривою (AUC = 10 ROCdD), вим рювання ступеня дисзлочинн сть, яку можна отримати з даної модел . AUC є популярним класиф катором
ф кац йна метрика [21], яка надає переваги незалежност в д класу
частота або конкретн помилков позитивн /негативн витрати. Ідеальний метод повинен
представити AUC 1,0, тод як AUC 0,5 означає випадковий класиф катор.

У сфер маркетингу анал з п дйому популярний для доступу до
як сть моделей таргетування [3]. Зазвичай населення под ляють на децил ,
у порядку зменшення їх прогнозованої ймов рност усп ху. Корисний

Кумулятивну криву п дйому отримують шляхом побудови виб рок сукупност (впорядкованих
децилями, в сь х) проти кумулятивного в дсотка реальних в дпов дей

(в сь ординат). Под бно до метрики AUC, має бути представлений деальний метод
площа п д кумулятивною кривою LIFT (ALIFT), близька до 1,0. Високий ALIFT
п дтверджує, що прогностична модель концентрує респондент в у верхн х децилях,
тод як ALIFT 0,5 в дпов дає продуктивност випадкового базового р вня.

Враховуючи те, що навчальн дан м стять велику к льк сть контакт в (51651), ми застосувати популярний швидкий метод утримування (з р зними прогонами R) для функц ї ц л вибору модел . За ц єю схемою утримування навчальн дан дал д литься на набори для навчання та перев рки за допомогою випадкового розпод лу з 2/3 1/3 контакт в в дпов дно. Результати узагальнюються за використовується середнє значення R-прогон в непараметричний критер й Манна-У тн щоб перев рити статистичну значущ сть на р вн дов ри 95%.

У реальному середовищ DSS сл д регулярно оновлювати як нов контактн дан

стає доступним. Кр м того, схильн сть кл єнта п дписуватися на банк вський продукт може розвиватися з часом (наприклад, зм ни в економ чному середовищ). Отже, для досягнення над йної прогнозної оц нки ми приймаємо б льш реал стичну ф ксовану Розм р (довжини W) рухлив в кна, схема оц нки, яка виконує к лька модель оновлює та в дкидає найстар ш дан [18]. За ц єю схемою проводиться навчання в кно з W посл довних контакт в використовується для п дгонки модел , а пот м ми виконуємо передбачення, пов'язан з наступними К контактами. Дал ми оновлюємо (тобто слайд) навчальне в кно шляхом зам ни найстар ших К контакт в на К найнов ших контакт в (пов'язано з ран ше передбаченими контактами, але тепер ми припускаємо, що результат в домий), щоб виконати нов К прогноз в тощо. Для тестового набору довжиною L загальна к льк сть оновлень модел (тобто тренувань) становить U = L/K. На рисунку 1 показаний приклад процедури оц нки рухомих в кон.

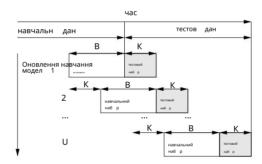

Рис. 1. Схема прийнятої процедури оц нки рухомих в кон.

2.4 Виб р функц ї

Велика к льк сть (150) потенц йно корисних функц й вимагала сувор шого вибору в дпов дних атрибут в. Виб р функц ї часто є ключовим кроком DM, оск льки в н корисний щоб в дкинути нерелевантн вх дн дан , що веде до прост ших моделей на основ даних легше нтерпретувати та, як правило, забезпечують кращ прогнозн показники [12]. У [34] стверджується, що хоча автоматичн методи можуть бути корисними,

найкращим способом є виб р функц ї вручну за допомогою проблемного домену знання, тобто, маючи ч тке розум ння того, як атрибути насправд означає. У ц й робот ми використовуємо нап вавтоматичний п дх д для вибору ознак на основ двох крок в, описаних нижче.

На першому етап для визначення набору використовувалися б знес- нтуїтивн знання чотирнадцять питань, як представляють певн г потези, як перев ряються. Кожен питання (або фактор анал зу) визначається в терм нах групи пов'язаних данини, вибран з ориг нального набору з 150 функц й банк вською кампан єю менеджер (спец ал ст). Наприклад, питання про гендерний вплив епсе (чолов чий/ж ночий) включає три ознаки, пов'язан з статтю людини банк вський агент, кл єнт кл єнт-агент в дм нност (0 – якщо одна стать; 1 – накше). Таблиця 1 демонструє проанал зован фактори та к льк сть пов'язаних атрибут в з кожним фактором, охоплюючи загалом 69 ознак (скорочення на 46%).

На другому кроц використовується автоматизований п дх д до в дбору на основ адаптований метод прямого в дбору [12]. Враховуючи, що стандартний виб р вперед залежить в д посл довност використовуваних функц й того, з чим ц функц ї пов'язан Фактор анал зу дуже пов'язаний, ми спочатку застосовуємо простий виб р оболонки метод, який працює з DM, що живиться з комб нац ями вх дних даних, взятих з а єдиний фактор. Мета – визначити найц кав ш фактори та особливост пов'язан з такими факторами. Використовуючи лише дан тренувального набору, є к лька моделей DM fit, використовуючи: кожну окрему функц ю, пов'язану з певним питанням (тобто одну вх д) для прогнозування результату контакту; вс пов'язан з ним функц ї запитання (наприклад, 3 вх дн дан для запитання №2 про вплив стат). Нехай AUCq AUCq, і позначають значення AUC, вим рян на набор перев рки, для модель подається з ус ма вх дними даними, пов'язаними з запитанням q, лише з і м ндив дуумом

особлив сть питання q. Ми припускаємо, що б знес-г потеза п дтверджена, якщо

Таблиця 1 Проанал зован д лов питання для усп шного результату контакту

Питання (фактор анал зу)	Число			
	особливост			
1: Чи актуальна запропонована ставка?	5			
2: Чи має значення стать?	3			
3: Чи доречний досв д агента?	3			
4: Чи важлив соц альний статус стаб льн сть?	5			
5: Чи актуальн в дносини кл єнт-банк?	11			
6. Чи актуальн банк вськ блокування (що запускаються для запоб гання певним операц ям)?	6			
7. Чи актуальний контекст телефонного дзв нка?	4			
8. Чи актуальн умови дати й часу?	3			
9: Чи доречн показники проф лювання банк в?	7			
10: Чи релевантн соц альн та економ чн показники?	11			
11: Чи актуальн ф нансов активи?	3			
12: Чи актуальний район проживання?	1			
13: Чи можна в к пов'язувати з продуктами з б льш тривалим терм ном д ї?	3			
14: Чи релевантн звернення до веб-стор нок (для кампан й, як в дображаються на веб-сайтах банк в)? 4				
К льк сть ознак п сля в дбору б знес-знань	69			
К льк сть функц й п сля першого етапу вибору функц ї	22			

принаймн один з окремо протестованих атрибут в досягає AUCq, і б льше

н ж порогове значення Т1 , якщо модель поверне вс пов'язан функц ї

AUCq перевищує нше порогове значення Т2. Коли г потеза п дтверджується,

лише m-та функц я вибирається, якщо AUCq, m > AUCq або AUCq-AUCq, m < Т3,

де AUCq, m = max (AUCq, i). В ншому випадку ми оц нюємо релевантн сть вх дних даних модел

з ус ма функц ями, пов'язаними з запитанням, щоб вибрати найб льш в дпов дн , наприклад
що сума важливост вх дних даних перевищує порогове значення Т4.

Як т льки буде досягнуто набору п дтверджених г потез в дпов дних характеристик, форвард Застосовується метод в дбору, що працює на пофакторн й основ . DM модел , яка подається даними навчального набору, використовуючи як вх дн дан вс в дпов дн функц ї

перший п дтверджений фактор, а пот м AUC обчислюється для набору перев рки.

Пот м нша модель DM навчається з ус ма попередн ми входами плюс в дпов дними особливост наступного п дтвердженого фактора. Якщо спостер гається п двищення AUC, то поточн характеристики фактора включаються в наступний крок модел DM, накше вони в дкидаються. Ця процедура зак нчується, коли перев рен вс п дтверджен фактори якщо вони покращують ефективн сть прогнозування з точки зору значення AUC.

3 Експерименти та результати

3.1 Моделювання

Ус експерименти проводилися з використанням пакету rminer та нструменту R [5] проведено на сервер Linux з процесором Intel Xeon 5500 2,27 ГГц. Кожен Модель DM, пов'язану з цим розд лом, була виконана за допомогою R = 20 прогон в. Для вибору функц й ми прийняли модель NN, описану в розд л 2.2 як базова модель DM, починаючи з попередн х експеримент в, використовуючи лише навчальн дан , п дтвердив, що NN надає найкращ результати AUC та ALIFT при пор внянн з ншими методами DM. Кр м того, ц попередн експерименти п дтвердили це SVM потребувало набагато б льше обчислень пор вняно з NN, у колишн й оч куваний результат, оск льки вимоги до пам'ят та обробки алгоритму SMO зростають набагато б льше з розм ром набору даних пор вняно з BFGS алгоритм, який використовує NN. На цьому етап ми задаємо к льк сть прихованих вузл в за допомогою евристики H = round(M/2) (М – к льк сть вх дних даних), яка є також прийнятий нструментом WEKA [34] , як правило, забезпечує хорошу класиф кац ю результати [5]. Ансамбль NN складається з Nr = 7 р зних мереж кожна навчений 100 епохам алгоритму BFGS.

Перед виконанням вибору функц ї ми заф ксували пороги початкової фази до розумних значень: T1 = 0,60 T2 = 0,65, два значення AUC краще, н ж випадкова базова л н я 0,5 така, що T2 > T1; T3 = 0,01, м н мум р зниця значень АUC; Т4 =60%, так що сума вх дних знач. припадає щонайменше 60% впливу. Таблиця 1 представляє в с м п дтверджена г потеза (номер питань вид лено жирним шрифтом) в дпов дний результат 22 в дпов дн функц ї п сля застосування першого етапу вибору функц й. Цей процесdure в дкинуто 6 фактор в 47 ознак, що призвело до 32% скорочення пор вняно з 69 ознаками, встановленими п д час вибору б знес-знань. Пот м, було виконано етап прямого вибору. Таблиця 2 представляє в дпов дн AUC ререзультати (стовпець AUC, середнє значення R = 20 цикл в) повний список вибраних характеристик. Другий етап п дтвердив актуальн сть ус х фактор в, враховуючи, що кожен раз був доданий новий фактор, модель DM дала б льш високе значення AUC. Ан додатковий експеримент був проведений з моделлю LR, виконуючи те саме методу в дбору ознак п дтвердили т ж в с м фактор в анал зу що призводить до под бного скороченого набору (з 24 функц ями). Тим не менш, модель NN с 22 входи отримали кращ значення AUC ALIFT пор вняно з LR, таким чином, так 22 входи прийнят в решт цього документа.

П сля вибору остаточного набору вх дних функц й ми пор вняли продуктивн сть чотири модел DM: LR, DT, NN, SVM. Пор вняння SVM з NN було задан за аналог чних умов, де були найкращ г перпараметри (Н у). встановлюється шляхом пошуку с тки в д апазонах Н {0, 2, 6, 8, 10, 12} у 2 k : k { 15, 11,4, 7,8, 4,2, 0,6,3}. Другий параметр SVM (що менш актуально) було виправлено за допомогою евристики C = 3, запропонованої в для х стандартизован вх дн дан [5]. Пакет rminer застосовує цей пошук у с тц виконання внутр шньої схеми оч кування над навчальним набором для вибору

Таблиця 2 Остаточний наб р вибраних атрибут в

Фактор	Атрибути	опис	AUC
1: нтерес	ф з.середня ставка	середньом сячна процентна ставка за депозитами в країн 0	,781
'	п дходить.ставка	найб льш прийнятний для кл єнта курс на думку банку	
івидк сть		критер ї	
	dif.best.rate.avg р зни	ця м ж найкращою запропонованою ставкою та на-	
		нац ональне середнє	
2: стать ag.sex		стать агента (чолов к/ж нка), який зробив (поза-	0,793
		виклик) або в дпов в (вх дний) на виклик	
3: агент	аг.родовий	якщо загальний агент, тобто тимчасово найнятий, з меншою	0,799
досв д		досв д (так/н)	
	аг.створено	к льк сть дн в з моменту створення агента	
5:	cli.house.loan	якщо у кл ента є догов р кредитування житла (так/н) 0,805	
кл єнт-банк	cli.affluent	якщо є заможним кл	
кл єнт-банк	cli.indiv.credit	якщо є ндив дуальний кредитний догов р (так/н)	
з дносини	cli.salary.account, якщо	є рахунок зарплати (так/н)	
7: телефон	call.dir	напрямок виклику (вх дний/вих дний)	0,809
•		сть попередньо запланованих виклик в протягом	
контекст виклику	/	та сама кампан я	
	call.prev.durations трив	ал сть попередньо запланованих дзв нк в (у с)	
8: дата	виклик.м сяць	м сяць, в якому зд йснюється виклик	0,810
час			
9: банк	cli.sec.group	Класиф кац я банк в групи безпеки	0,927
anot monauma	cli.agregat	якщо кл ент має агрегован продукти та послуги	
проф лювання	cli.profile	загальний проф ль кл ента з урахуванням актив в ризику	
показники			
10: соц альн	emp.var.rate	коеф ц єнт вар ац ї зайнятост , з квартальним фр.	0,929
		частота	
OKOLIOM	cons.price.idx	середньом сячний ндекс споживчих ц н	
економ чн	cons.conf.idx	середньом сячний ндекс споживчої впевненост	
показники	євробор3м	щоденна трим сячна ставка Euribor	
	nr.employed	середньоквартальний в д загальної к лькост зайнятих	

найкращий г перпараметр (Н або ү), який в дпов дає найнижчому значенню AUC вим рюється на п дмножин навчального набору, а пот м навчається найкраща модель ус дан тренувального набору.

Отриман результати для етапу моделювання (з використанням лише навчання та перев рки задан дан) наведено в таблиц 3 у вигляд середнього значення (за R = 20 прогон в) показник в AUC ALIFT (розд л 2.3), обчислених п д час вал дац ї встановити. Найкращого результату досягла модель NN, яка перевершила LR (покращення на 3 в. п.), DT (покращення на 10 в. п.) та SVM (покращення 4 3 рр) в обох показниках з статистичною достов рн стю (тобто Манна-У тн р-значення <0,05). У таблиц вибран г перпараметри NN SVM подано в дужках (середнє значення показано для Н у). Сл д зазначити що стратег я пошуку с тки прихованих вузл в для NN не покращила AUC значення (0,929) у пор внянн з евристикою H = раунд (M/2) = 11 (використовується у таблиц 2). Тим не менш, враховуючи те, що була обрана прост ша модель (тобто H = 6), ми обираємо таку модель у решт ц єї статт .

Пор вняння моделей DM для фази моделювання (жирний шрифт позначає найкраще значення)

Метрика LR DT SVM (~ y = 2 7,8	, C = 3) NN (H [~] = 6, Nr = 7)		
AUC 0,900 0,833	0,891	0,929	
ALIFT 0,849 0,756	0,844	0,878	

⁻ Статистично значущий при попарному пор внянн з SVM, LR DT.

Щоб п дтвердити корисн сть запропонованого п дходу до вибору функц й, ми пор вняли це з двома альтернативами: без вибору, що використовує вс 150 функц й; прямий виб р, який використовує стандартний прямий метод. Лист альтернатива використовує вс 150 функц й як кандидат в. У перш й терац ї в н вибирає функц ю, яка дає найвище значення АUC, вим ряне за допомогою перев рочний наб р (1/3 даних навчання) з урахуванням середнього значення

20 проб г в. Пот м вибрану функц ю ф ксують виконують другу терац ю вибрати другу функц ю серед решти 149 кандидат в отримана АUC пор внюється з отриманою в попередн й терац ї. Це метод продовжується з б льшою к льк стю терац й, доки не буде покращення AUC або якщо вибрано вс функц ї. Таблиця 4 пор внює виб р трьох функц й методи з точки зору к лькост функц й, що використовуються моделлю, часу, що минув показник ефективност (AUC). Отриман результати п дтверджують корисн сть запропонований п дх д, який забезпечує найкраще значення AUC. Пропонований спос б використовує менше функц й (приблизно в 7 раз в) пор вняно з повною функц єю п дх д. Кр м того, у пор внянн це також набагато швидше (приблизно в 5 раз в). з простим вибором вперед.

Таблиця 4

Пор вняння метод в вибору ознак для фази моделювання з використанням модел NN

(жирний шрифт позначає найкращу AUC)

метод #Features Показник AUC, що минув (у с).					
немає вибору	150	3223	0,832		
виб рвперед	7	97975	0,896		
запропонований	22	18651	0,929		

⁻ включає нтерв'ю з експертом у галуз (5400) для визначення таблиц 1.

3.2 Прогнозн знання та потенц йний вплив

Найкраща модель з попереднього розд лу (NN з 22 характеристиками з таблиц 2, з H = 6 Nr = 7) було перев рено на його передбачуван можливост п д б льш реал стична та над йна схема оц нювання. Така схема базується на а оц нка рухливих в кон (Розд л 2.3) над даними тесту з L = 1293 контакти за останн й р к. З урахуванням розрахункових необх дних зусиль, параметри рухомих в кон були встановлен на розумн

значення W = 20000 (розм р в кна) K = 10 (прогнози, зроблен кожне оновлення модел), що в дпов дає U = 130 оновлень модел (навчання та оц нки). Зазначимо, що анал з чутливост було виконано над W, де нш конф гурац ї W були протестован (наприклад, 19000 21000), що призвело до дуже аналог чн результати. Для пор вняння ми також протестували LR, DT SVM (як встановлено в розд л 3.1).

Результати вс х оновлень U = 130 п дсумован в таблиц 5. Хоча а навчена модель передбачає лише K = 10 результат в контакту (у кожному оновленн), Показники AUC ALIFT обчислювалися з використанням повного набору прогноз в бажан значення. Як на етап моделювання, найкращ результати дає модель NN для обох показник в, з покращеннями: 2,7 п.п. для SVM, 3,7 в.п. для DT 7,9 в.п. для LR, в перерахунку на AUC; та 1,6 в.п. для CBM, 2,1 рр для DT 4,6 рр для LR, з точки зору ALIFT. Ц каво, що в той час як DT була найг ршою техн кою на етап моделювання, тестах прогнозування виявив її як третю найкращу модель, перевершуючи LR виправдовуючи потребу для пор вняння техн ки на кожному етап процесу прийняття р шень [9]. Таблиця 5

Пор вняння моделей для фази рухомих в кон (жирний шрифт позначає найкраще значення)

Метрика LR DT SVM NN

AUC 0,715 0,757 0,767 0,794

ALIFT 0,626 0,651 0,656 0,672

Л воруч на рисунку 2 зображено крив ROC для чотирьох перев рених моделей. А хороша модель повинна запропонувати найкращий компром с м ж бажаним високим р внем позитивна частота (TPR) низька помилково позитивна частота (FPR). Колишня мета корреагує на чутливу модель, тод як остання пов'язана з б льш конкретною модель. Перевага кривої ROC полягає в тому, що користувач домену може вибрати найкращий компром с TPR FPR, який в дпов дає його потребам. Крива NN ROC

пов'язаний з найвищою площею (AUC) перевершує вс нш методи
в межах б льшост (75%) д апазону FPR (наприклад, NN є найкращим методом для FPR
в межах [0,00,0,10], [0,26,0,85] [0,94,1,00]).

Зосереджуючись на приклад банк вського телемаркетингу, важко ф нансувати точно вим ряти витрати, оск льки довгостроков депозити мають р зн суми, в дсотки тарифи та пер оди п дписки. Кр м того, люди наймаються для прийняття вх дн телефонн дзв нки, а також продавати нш бездепозитн продукти. В додаток, важко оц нити настирлив сть вих дного дзв нка (наприклад, через а стресова розмова). Тим не менш, ми висв тлюємо поточний контекст банку надає перевагу б льш чутливим моделям: витрати на зв'язок скорочуються в пакет пакети, збер гаючи низьк витрати; , що б льш важливо, ф нансова криза 2008 року сильно зб льшення довгострокової депозиц ї. Тому для цього конкретного банку краще випускати б льш усп шний продає, нав ть якщо це передбачає втрату зусиль у контакт з не-покупцями. П д у такому контекст NN є рекомендованою техн кою моделювання, що забезпечує найкращий TPR компром с FPR у б льш й частин чутливого д апазону. Для д апазону FPR в межах [0,26,0,85] NN отримує високе значення TPR (в д 0,75 до 0,97). Середня р зниця NN TPR у д апазон FPR [0,45,0,62] становить 2 в.п., коли пор вняно з SVM та 9 в.п. пор вняно з DT. Для демонстрац ї праворуч на малюнку 2 показано матрицю плутанини, пов'язану з модел NN для D = 0.5.

Л воруч на малюнку 3 зображено кумулятивн крив п дйому для використання прогноз в чотири модел , тод як праворуч на малюнку 3 показано приклади кумулятивних значення в дгуку п дйому для трьох кращих моделей (NN, SVM DT) конф гурац ї розм ру виб рки (наприклад, 10% 50%). П д кумулятивним п дйомником анал зу, модель NN є найкращою моделлю в значн й частин (77%)

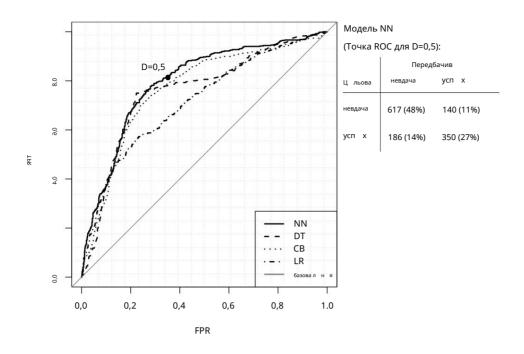

Рис. 2. Крив ROC для чотирьох моделей (л воруч) приклад матриц плутанини для NN D = 0,5 (справа)

д апазон розм ру виб рки. По сут , NN перевершує модель SVM для зразка
д апазони розм р в [0,06;0,24] [0,27;0,99], представляючи середню р зницю
2 в.п. в межах [0,27:0,9]. Кр м того, NN краще, н ж DT для однакових
д апазони розм р в [0,0,22], [0,33,0,40], [0,46,0,9] [0,96,1]. Найб льший NN
р зниця в пор внянн з DT досягається для д апазону розм ру виб рки
[0,46,0,9], досягаючи 8 рр. Оск льки для цього конкретного банку та контексту
тиск спрямований на отримання б льш усп шних продаж в (як пояснювалося ран ше),
це важливий д апазон розм ру виб рки. На даний момент банк використовує стандарт
процес, який не ф льтрує кл єнт в, таким чином викликаючи вс х кл єнт в у
бази даних. Тим не менш, в майбутньому в кл єнт банку можуть в дбутися зм ни
пол тика в дбору. Наприклад, можна уявити сценар й, коли телемарМенеджеру кеting пропонується зменшити к льк сть контакт в вдв ч (максимум
поточних нам р в банку). Як показано на малюнку 3, без данихкеруючись моделлю, телемаркетинг, як оч кується, охопить лише 50%.
можливих передплатник в, тод як запропонована тут модель NN дозволила б

отримати близько 79% в дпов дей, таким чином отримавши перевагу в д зб льшення на 29 рр усп шних контакт в. Цей результат засв дчує корисн сть такої модел , яка дозволяє менеджерам кампан й п двищити ефективн сть за рахунок скорочення витрат (менше зроблен дзв нки) все ще досягають значної частини усп шних контакт в.

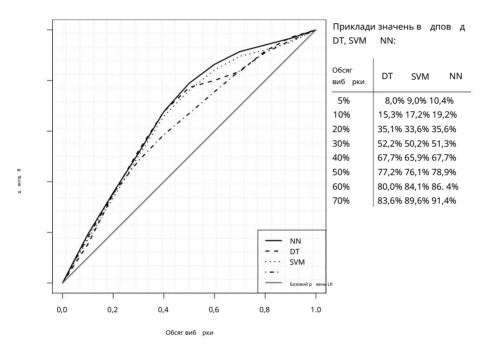

Рис. З. Кумулятивн крив п дйому для чотирьох моделей (л воруч) приклади NN Сукупн значення в дпов д на п дйом DT (праворуч)

При пор внянн найкращої запропонованої модел NN з точки зору моделювання проти фази рухомих в кон, спостер гається зниження продуктивност , з зниженням в AUC в д 0,929 до 0,794 ALIFT в д 0,878 до 0,672. Однак таке скорочення оч кувалося, оск льки на етап моделювання в дбувся виб р функц й налаштовано на основ помилок набору перев рки, тод як найкраща модель була виправлена (тобто 22 входи та H = 6) перев рено на абсолютно нових нев домих нов ших даних. Кр м того, отриман значення AUC ALIFT набагато кращ , н ж випадкова базова л н я 50%.

3.3 Пояснювальн знання

У цьому розд л ми покажемо, як можна отримати пояснювальн знання за допомогою анал з чутливост та методи вилучення правил (розд л 2.2), щоб в дкрити модель, керована даними. Використовуючи функц ю важливост пакета rminer, ми застосували алгоритм анал зу чутливост на основ даних (DSA), який є здатний вим ряти глобальний вплив вх дних даних, включаючи його терац ї з ншими атрибутами [7]. Алгоритм DSA був виконаний на вибран й NN модель, оснащена вс ма навчальними даними (51651 найстар ших контакт в). Рисунок 4 експонати в дпов дну д аграму важливост вх дних даних (мена атрибут в описан в докладн ше в таблиц 2). DT також було застосовано до вих дних в дпов дей Модель NN, яка була оснащена вс ма навчальними даними. Задаємо складн сть DT параметр до 0,001, що дозволило п д брати DT з низькою похибкою, отримуючи середнє значення абсолютна похибка 0,03 при прогнозуванн в дпов дей NN. Велике дерево було для спрощення анал зу на рисунку 5 представлено отримане р шення правила до шести р вн в прийняття р шень. Приклад витягнутого правила: якщо число зайнятих дор внює або перевищує 5088 тис. тривал сть попереднього запланован дзв нки менше 13 хвилин дзв нок не зд йснюється в березн , Кв тень, жовтень або грудень, дзв нок ϵ вх дним, тод ймов рн сть усп шн сть 0,62. На рисунку 5 правила прийняття р шень, узгоджен з чутлив стю анал з вид лено жирним шрифтом обговорюється в наступних параграфах.

Ц кавим результатом, показаним на малюнку 4, є трим сячна ставка Euribor (euribor3m), розрахований Європейським центральним банком (ЄЦБ) опубл кований Thomson Reuters, тобто загальнодоступний широко використовуваний ндекс вважається найб льш релевантним атрибутом з в дносною важлив стю 17%. Дал йде напрямок телефонного дзв нка (вх дний чи вих дний,

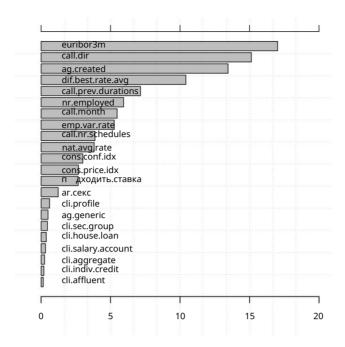

Рис. 4. В дносна важлив сть кожного вх дного атрибута для модел НМ (у %)

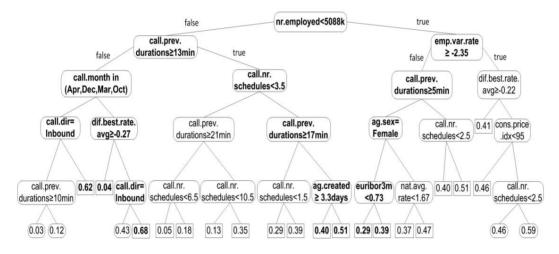

Рис. 5. Дерево р шень, отримане з модел NN

15%), а пот м к льк сть дн в п сля створення обл кового запису агента, який є показником досв ду агента в контакт-центр банку, хоча н обов'язково на депозитну кампан ю, оск льки кожен агент може мати справу з р зними види послуг (наприклад, телефонний банк нг). Р зниця м ж найкращими з можливих ставка на товар, що пропонується, а середня ставка по країн є четвертою найб льш в дпов дний вх дний атрибут. Оч кувалося, що ця функц я буде одн єю з топових атрибути, оск льки це означає, що кл єнт отримає за п дписку на

банк вський депозит пор вняно з конкурентами. Поряд з ставкою Euribor,

ц два атрибути належать до першої п'ят рки, а не конкретно

пов'язан з контекстом виклику, тому вони будуть проанал зован разом надал . Останн й

у перш й п'ят рц атрибут в м ститься тривал сть попередн х дзв нк в, як були необх дн

бути перенесено для отримання остаточної в дпов д в дкл єнта. Також ц каво

зауважте, що перш десять атрибут в, знайдених за допомогою анал зу чутливост (рис. 4),

також використовуються витягнутим деревом р шень, як показано на малюнку 5.

Що стосується ранжування вх дних даних анал зу чутливост , можна також взяти до уваги сидерац я релевантност шостого та восьмого найважлив ших атрибут в, обох пов'язаних з соц альними квартальними показниками зайнятост , чисельност прац вник в коеф ц єнт вар ац ї зайнятост , як виявляють ц соц альн показники в д грають важливу роль у усп шному моделюванн контакт в. Хоча атрибути кл єнта є специф чними окремої особи, вони вважалися менш актуальними, причому ш сть з них у у нижн й частин вх дної г стограми (Малюнок 4). Це не обов'язково означає в що ц типи атрибут в загалом мало впливають на моделювання контакту усп х. У цьому конкретному випадку використовуван показники проф лювання були визначен банку та отриман результати св дчать про те, що ймов рно ц показники є не в дпов дає наш й проблем ц льових депозит в.

Результати анал зу чутливост також можна в зуал зувати за допомогою кривої VEC, що дозволяє зрозум ти глобальний вплив атрибута в попередн й визначив результат, побудувавши граф к д апазону значень атрибута проти середнього реакц ї чутливост [7]. Ми проанал зували п'ять найб льш релевантних атрибут в, з в дпов дними кривими VEC, нанесеними л воруч (Euribor та процентн ставки, що пропонуються за продуктом) право (залишилися топ-5 в дпов дних атрибут в) малюнка б.

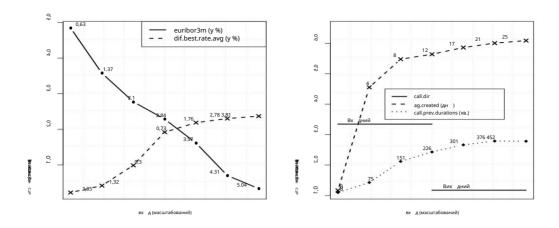

Рис. 6. Крив VEC, що показують вплив першої та четвертої (л воруч) та другої, трет й п'ятий (праворуч) найважлив ш атрибути.

Розглядаючи ставку Euribor, можна подумати, що Euribor нижчий призведе до зниження норми заощаджень, оск льки б льш сть європейських банк в узгоджуються депозити пропонують процентн ставки з ндексами ЕЦБ, зокрема з трьома м сяць Euribor [27]. Тим не менш, справа на малюнку 6 показує протилежне, з а нижчий Euribor, що в дпов дає вищ й ймов рност п дписки на депозити, та сама ймов рн сть зменшується разом з зб льшенням трьох м сяц в Euribor. Под бний ефект видно у вузл р шення вилученого DT (рис. 5), де ймов рн сть усп ху зменшується на 10 в.п., коли Euribor ставка вище 0,73. Така повед нка пояснюється недавн ми досл дженнями [30], який показав, що до 2008 року м г бути слабкий позитивний зв'язок спостер гається м ж пропонованою ставкою за депозитами та нормою заощаджень, п сля 2008 р., с ф нансова криза це сп вв дношення зм нилося, кл єнти стали б льш схильними до заощаджень при цьому Euribor пост йно знижувався. Це очевидне протир ччя може бути через сприйняття кл єнтами реальної економ чної рецес ї та соц альної депрес ї. Споживач можуть в дчути п двищену потребу заощадити на майбутне проти негайного задоволення в д витрачання грошей на покупки, отримання бажаних продукт в або послуг. Це спостереження п дкреслює включення

така нформац я про под бн проекти DM. Щодо р зниц

м ж найкращою пропонованою продукц єю та середньою нац ональною цифрою 6 п дтверджує нашу

оч кування, що зб льшення цього атрибута д йсно зб льшує ймов рн сть для

п дписання депозиту. Проте, коли р зниця досягає 0,73%, вплив на

ймов рн сть п дписки дуже знижена, а це означає, що нтерес

здається, достатньо, щоб в дчути р зницю

на результат. Також ц каво в дзначити, що витягнутий DT показує а

позитивний ефект р зниц швидкост при усп шному контакт (рис. 5).

Праворуч на малюнку 6 показано вплив другого, третього та п'ятого найб льших в дпов дн атрибути. Що стосується напрямку виклику, ми п дтверджуємо, що кл єнти зв'язалися через вх дний охоче п дписуються на депозит. Под бний ефект є середн м гарантується витягнутим DT, де вх дний виклик зб льшує ймов рн сть усп шност на 25 в.п. (рис. 5). Вх дний асоц юється з меншою нав'язлив стю враховуючи те, що кл єнт дзвонив у банк тому в н/вона б льш сприйнятливий на продаж. Інший оч куваний результат пов'язаний з досв дом агента, де результати вилучення знань показують, що це має значний вплив на а усп шний контакт. Що ц каво, достатньо к лькох дн в досв ду, щоб справити сильний вплив, враховуючи, що зг дно з анал зом VEC лише за ш сть дн в середня ймов рн сть усп ху вище 50% (Рисунок 6) витягнутий DT 36 льшує ймов рн сть усп шного продажу на 9 п.п., коли досв д ϵ вище або дор внює 3,3 дням (рис. 5). Щодо тривалост ран ше запланованих дзв нк в, часто буває, що кл єнт не вир шується на перший дзвонити, передплачувати чи н вклад, з проханням перетелефонувати, таким чином перепланувавши нший дзв нок. У цих випадках (63,8% для всього набору даних), контакт розвивається через дек лька телефонних дзв нк в. Анальна чутлив сть ysis (рис. 6) показує, що б льше часу вже витрачено на минул виклики в межах

та сама кампан я зб льшує ймов рн сть усп ху. Под бним чином витягнуте ДТ

п дтверджує позитивний ефект тривалост попередн х дзв нк в. Наприклад, коли

тривал сть б льше або дор внює 13 хвилинам (л вий вузол на другому р вн

на малюнку 5), тод в дпов дна глобальна ймов рн сть усп ху становить 0,3, тод як

значення зменшується до 0,05 (р зниця 25 п.п.), якщо ця умова тривалост хибна.

Ц каво в дзначити, що деяк пояснювальн зм нн не контролюються комерц йний банк (наприклад, трим сячна ставка Euribor), тод як нш є ном нальними контрольован , тобто на них можуть впливати р шення менеджер в банку (наприклад, р зниця м ж найкращою пропозиц єю та середньою нац ональною ставкою, яка також залежить на р шення конкурент в), а нш зм нн можна повн стю контролювати (наприклад, напрямок дзв нка, якщо вих дний; досв д агента – ag.created; тривал сть попереднього заздалег дь запланован дзв нки). Враховуючи ц характеристики, менеджери телемаркетингу може д яти безпосередньо над деякими зм нними, анал зуючи п д час впливу оч кування неконтрольованими зм нними. Наприклад, менеджери можуть зб льшити обсяг кампан й нвестиц й (наприклад, шляхом призначення б льшої к лькост агент в), коли оч куваний прибуток високий, в дкладаючи або скорочуючи маркетингов кампан ї, коли вони менш усп шн

4. Висновки

У банк вськ й галуз оптим зац я нац лювання для телемаркетингу є ключовою проблема, п д зростаючим тиском зб льшення прибутк в скорочення витрат. Останн Ф нансова криза 2008 року р зко зм нила б знес європейських банк в. в Зокрема, португальськ банки чинили тиск з метою п двищення вимог до кап талу (наприклад, залучення б льшої к лькост довгострокових депозит в). У цьому контекст використання система п дтримки прийняття р шень (DSS), заснована на модел , керован й даними, для прогнозування

результат телемаркетингового телефонного дзв нка з метою продажу довгострокових депозит в є ц нним нструмент для п дтримки р шень щодо вибору кл єнт в менеджерами банк вських кампан й.

У цьому досл дженн ми пропонуємо персональну та нтелектуальну СППР, яка використовує дан п дх д майн нгу (DM) для в дбору банк вських кл єнт в телемаркетингу. ми проанал зував останн й великий наб р португальських банк вських даних, з браний з 2008 по 2013, з загальною к льк стю 52944 запис в. Метою було змоделювати усп х п дписання довгострокового депозиту з використанням атрибут в, як були в дом ран ше виклик телемаркетингу виконано. Особливий акцент був зроблений на особливост нженер ї, оск льки ми розглядали початковий наб р з 150 вх дних атрибут в, у т.ч часто використовуван функц ї банк вського кл єнта та продукт в, а також нов прозадан соц ально-економ чн показники. На етап моделювання та використання нап вавтоматизованої процедури вибору функц й, ми вибрали скорочений наб р 22 в дпов дн функц ї. Також було пор вняно чотири модел DM: лог стична регрес я (LR), дерева р шень (DT), нейронн мереж (NN) опорн векторн машини (SVM). Ц модел пор внювали з використанням двох показник в площ приймача крива робочої характеристики (AUC) площа кумулятивної кривої LIFT (ALIFT), як на етап моделювання, так на етап оц нки рухомого в кна. для як метрики, так фази, найкращ результати були отриман NN, який призвело до AUC 0,80 та ALIFT 0,67 п д час оц нки зм нних в кон. uation. Така AUC в дпов дає дуже гарн й дискрим нац ї. Кр м того, запропонована модель має вплив на банк вську сферу. Наприклад, куму-Лативний анал з LIFT показує, що 79% усп шних продаж в можна досягти при контакт лише з половиною кл єнт в, що означає покращення 29 пп у пор внянн з поточною банк вською практикою, яка просто контактує вс кл єнти. Вибираючи лише най мов рн ших покупц в, запропонована DSS creмає ц нн сть для менеджер в банк вського телемаркетингу з точки зору ефективност кампан ї

покращення (наприклад, зменшення нав'язливост кл єнта та витрат на контакт).

До запропонованої модел також було застосовано дв техн ки вилучення знань: анал з чутливост , який ранжував вх дн атрибути та показав ср. вплив найб льш релевантних ознак у в дпов дях NN; р шення дерево, яке вивчало в дпов д NN з низькою помилкою та дозволяло видобувати правила прийняття р шень, як легко нтерпретувати. Як ц кавий результат, Трим сячна ставка Euribor вважалася найб льш в дпов дним атрибутом анал з чутливост з наступним напрямком виклику (вих дний або вх дний), досв д банк вського агента, р зниця м ж найкращою можливою ставкою для продукт, що пропонується, середня нац ональна ставка, а також тривал сть попереднього дзв нки, як необх дно було перенести для отримання остаточної в дпов д в дкл єнта. К лька вилучених правил прийняття р шень були узгоджен з анал зом чутливост . результати ysis використовувати першу десятку атрибут в, упорядкованих за чутлив стю анал з. Отриман результати є достов рними для банк вської сфери та забезпечують ц нн знання для менеджера телемаркетингової кампан ї. Наприклад, ми п дтверджують результат [30], який стверджує, що ф нансова криза зм нила як Euribor впливає на норму заощаджень, п двищуючи ймов рн сть ефективност кл єнт в заощаджень, тод як Euribor зменшився. Кр м того, вх дн дзв нки та зб льшення в нш дуже релевантн атрибути (тобто р зниця в найкращ й можлив й ставц , колишн й агент досв д або тривал сть попередн х дзв нк в), п двищують ймов рн сть усп шного продати депозит.

У майбутн й робот ми маємо нам р розглянути прогнозування ншого телемаркетингу
в дпов дн зм нн , так як тривал сть дзв нка (що сильно впливає на
ймов рн сть усп шного контакту [23]) або суму, яка вноситься в
банку. Кр м того, наб р даних може надавати стор ю телемаркетингової повед нки
для випадк в, коли кл єнти вже контактували. Така нформац я могла б

використовувати для збагачення набору даних (наприклад, актуальн сть обчислень, частота та грошов функц ї) , можливо, надасть нов ц нн знання для вдосконалення модел точн сть. Також було б ц каво розглянути можлив сть розколу виб рка за двома п дпер одами часу в д апазон 2008-2012 рр., що дозволило б проанал зувати вплив рецес ї, що сильно постраждала, в д пов льного в дновлення.

Подяки

Ми хот ли б подякувати анон мним рецензентам за їхн корисн пропозиц ї.

Список л тератури

- [1] Дев д Арнотт Грем Перван. В с м ключових питань для п дтримки прийняття р шень системна дисципл на. Децис. Support Syst., 44(3):657–672, 2008.
- [2] Лео Брейман, Джером Х. Фр дман, Р чард А. Олшен Чарльз Дж. Стоун.

 Дерева класиф кац ї та регрес ї. Wadsworth & Brooks. Монтерей, Кал форн я, 1984 р к.
- [3] Дев д С. Коппок. Нав що п дн мати? моделювання та видобуток даних. Інф. кер. онлайн, стор нки 5329–1, 2002. [Онлайн; доступ 19-липень-2013].
- [4] К. Кортес В. Вапник. П дтримка векторних мереж. мах. Навч., 20(3):273–297, 1995.
- [5] Пауло Кортес. Інтелектуальний анал з даних за допомогою нейронних мереж опорних векторних машин за допомогою нструменту r/rminer. У Досягнення нтелектуального анал зу даних. Додатки Теоретичн аспекти, том 6171, стор нки 572–583. Springer, 2010.
- [6] Паулу Кортес, Антон о Сердейра, Фернандо Алмейда, Тельмо Матос Жозе Рейс. Моделювання винних уподобань шляхом анал зу ф зико-х м чних даних

- властивост . Децис. Support Syst., 47(4):547-553, 2009.
- [7] Пауло Кортес Марк Ембрехтс. Використовуючи анал з чутливост та методи в зуал зац ї для в дкритих моделей нтелектуального анал зу даних чорного ящика. Інформ. наук, 225:1–17, 2013.
- [8] Дурсун Делен. Пор вняльний анал з метод в машинного навчання для управл ння утриманням студент в. Децис. Support Syst., 49(4):498–506, 2010.
- [9] Дурсун Делен, Рамеш Шарда та Праджиб Кумар. Гуру к нопрогноз в: А веб-сервер dss для голл вудських менеджер в. Децис. Support Syst., 43(4):1151–1170,
- [10] Педро Дом нгос. К лька корисних речей про машинне навчання. Комун. АСМ, 55(10):78–87, 2012.
- [11] Том Фосетт. Введення в анал з гос. Розп знавання шаблон в. Lett., 27(8):861–874, 2006.
- [12] Ізабель Г йон та Андре Ел ссефф. Знайомство з зм нною та ознакою виб р. Й. Мах. вчитися. Res., 3:1157–1182, 2003.
- [13] Т. Хаст , Р. Т бш ран та Дж. Фр дман. Елементи статистичного навчання:

 Інтелектуальний анал з даних, висновки та прогнозування. Springer-Verlag, Нью-Йорк, США, 2-й видання 2008р.
- [14] Хайк н С.С. Нейронн мереж та навчальн машини. Прент с Холл, 2009.
- [15] Садаф Хоссейн Джавагер , Мохаммад Мехд Сепегр та Бабак Теймурпур.
 Моделювання реакц ї в прямому маркетингу: п дх д на основ анал зу даних
 ц льовий виб р. Ін Яньчан Чжао та Юнхуа Сен, редактори Data Mining
 Додатки з R, розд л 6, стор нки 153–178. Elsevier, 2014.
- [16] Ф л п Котлер Кев н Лейн Келлер. Структура управл ння маркетингом, 5-е видання. П рсон, 2012.

- [17] К н-Нам Лау, Хейл Чоу та Конн Лю. База даних п дх д до кросу продаж в банк вськ й галуз : практики, стратег ї та виклики. J. База даних Марк. & Cust. Стратег чне управл ння, 11(3):216–234, 2004.
- [18] В льям Л , Рассел Перв с Джеймс М. Рагуза. Прогнозування nyse зведений ндекс з техн чним анал зом, розп знаванням шаблон в, нейронною мережею та генетичний алгоритм: практичне досл дження романтичної п дтримки прийняття р шень. Децис. П дтримка Syst., 32(4):361–377, 2002.
- [19] Дев д Мартенс Фостер Провост. Таргетування псевдосоц альної мереж з дан про транзакц ї споживач в. Сер я робочих матер ал в NYU, CeDER-11-05, 2011.
- [20] Дев д Мартенс Фостер Провост. Пояснення документа, керованого даними класиф кац ї. MIS Quarterly, 38(1):73–99, 2014.
- [21] Дев д Мартенс, Ян Вант нен, Воутер Вербеке та Барт Бесенс.

 Ефективн сть моделей класиф кац ї з точки зору користувача. Децис. П дтримка

 Syst., 51(4):782–793, 2011.
- [22] М. Моллер. Алгоритм масштабованого сполученого град єнта для швидкого навчання п д наглядом.

 Neural Netw., 6(4):525–533, 1993.
- [23] Серх о Моро, Рауль Лауреано та Пауло Кортес. Посилення банк вських прямих маркетинг через анал з даних. У матер алах Сорок першої м жнар Конференц я Європейської академ ї маркетингу, стор нки 1–8. європейський Академ я маркетингу, 2012.
- [24] Дев д Олсон, Дурсун Делен Яньян Мен. Пор вняльний анал з даних методи майн нгу для прогнозування банкрутства. Децис. Support Syst., 52(2):464–473,
- [25] Роберт Ф лл пс. Оптим зац я ц н на споживчий кредит. J. Ц ноутворення за доходами кер., 12:360–377, 2013.

- [26] Джон Платт. Посл довна м н мальна оптим зац я: швидкий алгоритм навчання опорн векторн машини. Техн чний зв т msr-tr-98-14, Microsoft Research,
- [27] Джерард О Рейл . Інформац я в ндикаторах ф нансового ринку: Огляд. Q. Бик. Артик. (Центральний банк Ірланд ї), 4:133–141, 2005.
- [28] Роланд Т. Руст, Кр ст н Мурман Гаурав Бхалла. Переосмислення маркетинг. Harv. Автобус. Rev., 1:1–8, 2010.
- [29] Р. Сет оно. Методи вилучення правил класиф кац ї та регрес ї з

 Штучн нейронн мереж . У D. Fogel C. Robinson, редактори, Computational

 Розв дка: говорять експерти, стор нки 99–114. IEEE Press, 2003.
- [30] P Stinglhamber, Ch Van Nieuwenhuyze та MD Zachary. Вплив низький

 в дсотков ставки на ф нансову повед нку домогосподарств. екон. Рев. (Нац ональний банк
 Бельг я), 2:77–91, 2011.
- [31] Фабр с Талла Ноб бон, Роель Леус Фр тс К. Р. Сп ексма. Оптим зац йн модел для ц льових пропозиц й у прямому маркетингу: точн та евристичн алгоритми. Євро. Дж. опер. Res., 210(3):670–683, 2011.
- [32] Ефраїм Турбан, Рамеш Шарда та Дурсун Делен. П дтримка прийняття р шень Системи б знес-анал тики, 9-е видання. П рсон, 2011.
- [33] В. Венейблс Б. Р пл . Сучасна прикладна статистика з С. Спр нгером, 4th видання 2003р.
- [34] Ян Х. В ттен Ейбе Франк. Інтелектуальний анал з даних: практичн засоби машинного навчання техн ка, 2-е видання. Морган Кауфман, 2005.
- [35] TF Wu, CJ Lin та RC Weng. Оц нки ймов рност для мультикласу класиф кац я за попарним зчепленням. Й. Мах. вчитися. Res., 5:975–1005, 2004.